

Vesien kunnostuksen rahallinen arvottaminen

Heini Ahtiainen
Luonnon- ja maisemanhoitopalvelut –seminaari
Tampere 16.9.2009

Esityksen sisältö

- Vesistöjen kunnostaminen
 - Arvottamisen tavoite
 - Hyötyjäryhmät ja hyötyluokat
 - Arvottamismenetelmät
 - Osallistuminen
 - Arvottamistutkimuksia Suomessa
 - Maksuhalukkuuksia
 - Johtopäätökset
-

Vesistöjen kunnostaminen

- Vesienhoidon tavoitteena Suomessa on vesistöjen hyvän tilan saavuttaminen
 - Kunnostamisen tavoitteena on parantaa vesi- ja rantaluonnon tilaa ja virkistyskäyttömahdollisuuksia
 - Kunnostustoimenpiteitä ovat esimerkiksi vedenkorkeuden nosto, hoitokalastus, hapetus ja kasvillisuuden poisto
 - Vesiensuojelussa tehdään kunnostuksen lisäksi toimenpiteitä myös valuma-alueella ravinnekuormituksen vähentämiseksi
-

Arvottamisen tavoite

- Arvottamisen tavoitteena on selvittää vesistöjen kunnostamisen tai tilan parantamisen rahalliset hyödyt
 - Arvottamista/hyötyarvioita tarvitaan, jotta
 - lisätään tietoisuutta hyödyistä ja niiden suuruudesta
 - voidaan verrata hyötyjä ja kustannuksia
 - voidaan perustella kunnostustarpeita.
 - Arvottamistutkimukset toimivat myös keinona osallistaa ihmisiä lähivesistöjensä suojeluun
-

Hyötyjäryhmät

- Vesistöjen kunnostuksesta hyötyvät:
 - alueen asukkaat
 - kesämökin omistajat
 - muut virkistyskäyttäjät
 - mahdollisesti yleinen väestö.
 - Hyötyjien määrä riippuu vesistön vaikutusalueesta
-

Hyötyjä vesistöjen kunnostamisesta

Hyötyluokka	Esimerkkejä
Vesistön käyttöön liittyvät hyödyt	Kaupalliset hyödyt: kiinteistön/maan arvo, ammattikalastus, matkailu, vedenotto Virkistyskäyttöhyödyt: virkistyskalastus, uiminen, veneily, muu vesiurheilu Viihtyisyshyödyt miellyttävästä ympäristöstä Tulevan käytön hyödyt
Vesistön käytöstä riippumattomat hyödyt	Hyöty siitä, että vesistö ja sen ekosysteemit ovat olemassa Imagohyödyt

Arvottamismenetelmät

- Paljastettujen preferenssien menetelmät
 - Perustuvat ihmisten käyttäytymisen perusteella tehtyihin havaintoihin
 - Matkakustannusmenetelmä – virkistyskäyttöhyödyt
 - Hedonisten hintojen menetelmä – rantatonttien/kiinteistöjen hinnat
 - Ilmaistujen/lausuttujen preferenssien menetelmät
 - Perustuvat kyselyjen tekoon
 - Kysytään suoraan ihmisten maksuhalukkuutta vesistön tilan parantamisesta
 - Voidaan selvittää virkistyskäyttöhyötyjä ja ekosysteemien ja lajien olemassaoloon liittyviä hyötyjä
 - Ehdollisen arvottamisen menetelmä ja valintakoemenetelmä
-

Osallistuminen

- Monet arvottamistutkimukset perustuvat kyselyjen tekoon → kyselyillä voidaan sekä jakaa että kerätä tietoa
 - Voidaan jakaa tietoa
 - vesistön nykytilasta
 - vesistön kunnostamiseksi tehtävistä toimista
 - kunnostamistoimenpiteiden kustannuksista.
 - Voidaan kerätä tietoa
 - vesistön käytön muodoista ja määrästä
 - käsityksistä vesistön nykytilasta
 - vesistön tilan aiheuttamista haitoista
 - halukkuudesta osallistua tilan parantamisen rahoittamiseen tai kunnostustalkoisiin.
-

Järvien tilan parantamisen arvottomistutkimuksia Suomessa

- Mäntymaa 1993, Oulujärvi
 - Maksuhalukkuus järven tilan parantamisesta/heikkenemisen estämisestä
 - Lehtoranta 2001, Lahden Vesijärvi
 - Maksuhalukkuus järven tilan parantamisesta
 - Ahtiainen 2008, Hiidenvesi
 - Maksuhalukkuus järven tilan parantamisesta
 - Käynnissä olevia tutkimuksia:
 - Vesterinen (MTT): Vedenlaadun vaikutus kesämökkien hintaan
 - Ahtiainen (MTT): Maksuhalukkuus kesämökin lähellä sijaitsevan vesistön tilan parantamisesta/heikkenemisen estämisestä
 - Marttunen ym. (SYKE): Virkistyskäyttöarvojen muutos vedenlaadun muuttuessa
-

Tutkimuksilla havaittuja maksuhalukkuuksia

- Lahden Vesijärvi 2001
 - Keskimääräinen maksuhalukkuus 7-20 €/kotitalous/vuosi (mediaani)
 - Kokonaismaksuhalukkuus alueen asukkaille 1,2-3,3 M€/vuosi
 - Hiidenvesi 2008
 - Keskimääräinen maksuhalukkuus 24-36 €/kotitalous/vuosi (keskiarvo)
 - Kokonaismaksuhalukkuus alueen asukkaille 3-5,7 M€/vuosi
 - Todelliset vs. ilmoitetut maksuhalukkuudet?
 - Hirsijärven vesienhoitoyhdistys ry
 - Jäsenmaksu 55 €/vuosi, tarkoitus käyttää osin kostekon rakentamiseen
 - Vuonna 2007 jäsenmaksun oli maksanut 62 noin 300 mökkiläisestä ja muusta ranta-asukkaasta (eli noin 21 %)
-

Johtopäätökset

- Tutkimusten perusteella ihmiset vaikuttavat halukkailta maksamaan lähivesistöjensä suojelusta
 - Maksuhalukkuus voisi saatujen tulosten perusteella olla muutamasta eurosta muutamaan kymmeneen euroon vuodessa kotitaloutta kohden
 - Haasteena on löytää tahoja, jotka koordinoisivat rahan keräämisen ja kunnostuksen toteuttamisen
 - Paikalliset vesienhoitoyhdistykset voisivat mahdollisesti koota rahoitusta esimerkiksi jäsenmaksujen muodossa
 - Rahoitusta voitaisiin hyödyntää kunnostusprojektien toteuttamisessa
-